

دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: دارودرمان بیماری ها ۲
مخاطبان: دانشجویان ترم هفت دکتری حرفه ای داروسازی
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد): دکتر مقدم نیا (۰/۸۴) - دکتر شجاعی (۱/۰۸) - دکتر شهبازی (۰/۹۶) - دکتر
قنبرویی (۰/۱۲)
پاسخگویی به سوالات فراگیر: navid.kums.ac.ir
زمان ارائه درس: یکشنبه - سه شنبه، نیم سال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴
مدرس: دکتر مقدم نیا - دکتر شجاعی - دکتر شهبازی
درس و پیش نیاز: دارودرمان بیماری ها ۱
مسئول درس: دکتر شهبازی

هدف کلی درس:

از آنجایی که بیشتر دانشجویان داروسازی پس از فراغت از تحصیل جذب محیط کار داروخانه می شوند، شناخت بیماری های رایج و نحوه درمان آنها از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. در کشورهای توسعه یافته مراقبت های دارویی (pharmaceutical care) جایگاه واقعی خود را یافته و یا در حال گسترش در عمده بخشهای مدیکال پزشکی نظیر بخش مراقبت های ویژه، قلب و عروق، عفونی، روانپزشکی و... می باشد. هدف این واحد درسی آشنا نمودن دانشجویان با بیماری های رایج و نحوه درمان آنها به شیوه پزشکی مبتنی بر شواهد می باشد. در این واحد دانشجویان با مشکلات شایع عفونی و قلبی - عروقی آشنا خواهند شد. شیوه ارائه مطالب عمدتاً تئوری با استفاده از پاورپوینت، فیلم های آموزشی، Case های بالینی و مشارکت دو طرفه می باشد. حضور و غیاب دانشجویان، فعالیت کلاسی و شرکت در case presentation بعنوان نمره فعالیت کلاسی در نظر گرفته می شود.

این واحد در ۲۵ سرفصل به ترتیب زیر ارائه خواهد شد.

هدف کلی جلسه اول: کلیات آنتی بیوتیک ها

هدف ویژه

- آشنایی با کلیات آنتی بیوتیک ها
- شناخت پوشش میکروبی آنتی بیوتیک ها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دسته بندی انواع آنتی بیوتیک ها را فرا گیرد.
- نحوه انتخاب آنتی بیوتیک ها را فرا گیرد.
- عوامل موثر بر اثربخشی رانتهی بیوتیک ها را بداند.
- طیف آنتی بیوتیک ها را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: دستگاه تنفسی فوقانی

هدف ویژه

- شناخت کلیات اوتیت، سینوزیت و فارنژیت
- شناخت فارماکوتراپی اوتیت، سینوزیت و فارنژیت

در پایان دانشجو قادر باشد:

- انواع عفونت های دستگاه تنفسی فوقانی را با اتیولوژی و پاتوژنز شرح دهد
- تشخیص های بالینی اوتیت، سینوزیت و فارنژیت را شرح دهد
- رژیم های درمانی اوتیت، فارنژیت و سینوزیت را شرح دهد
- تفاوت های رژیم های بر پایه بتاکنام و غیر بتاکنام در درمان عفونت های دستگاه تنفس فوقانی را شرح دهد
- نقش واکسن در پیشگیری از عفونتهای دستگاه تنفسی را بداند
- تفاوت رژیم های درمانی در اطفال و بزرگسالان را بداند
- مانیتورینگ درمانهای فوق را بداند

هدف کلی جلسه سوم: عفونت های دستگاه تنفسی تحتانی

هدف ویژه:

- شناخت انواع پنومونی
- شناخت فارماکوتراپی پنومونی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اتیولوژی و پاتوژن عفونت های دستگاه تنفسی تحتانی را توضیح دهد
- انواع پنومونی (اکتسابی از جامعه و بیمارستان) را بشناسد
- معیارهای تعیین شدت آنها را بداند
- رژیم های درمانی تجربی پنومونی را بداند
- مانیتورینگهای درمانی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: بروسلوز

هدف ویژه:

- آشنایی با علائم بروسلوز
- شناخت فارماکوتراپی بروسلوز

در پایان دانشجو باید قادر باشد:

- علائم تشخیص بروسلوز را شرح دهد
- عامل عفونت بروسلوز را بداند
- روش پیشگیری از بروسلوز را بیان کند.
- درمان بروسلوز را شرح دهد
- مانیتورینگ های درمان را بداند.

هدف کلی جلسه پنجم عفونت های پوست و بافت نرم

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های پوست و بافت نرم

- فارماکوتراپی عفونت های پوست و بافت نرم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دانشجو بایستی انواع اناتومی درم را شرح دهد
- عفونت های شایع باکتریال و قارچی پوست بافت نرم را فراگیرد
- درمانهای رایج عفونت های پوست بافت نرم در بیماران بستری و سرپایی را شرح دهد
- مانیتورینگ های مورد نیاز درمان عفونت های باکتریال و قارچی را شرح دهد

هدف کلی جلسه ششم: HIV

هدف ویژه:

- آشنایی باعلائم HIV

- شناخت فارماکوتراپی HIV

در پایان دانشجو قادر باشد:

- نحوه انتقال ویروس HIV را بداند
- علامت تبیک و غیر تبیک بیماری را شرح دهد.
- Outcome درمان فرد مبتلا به HIV را بداند.
- درمان خط اول و شرایط آن را توضیح دهد.
- درمان های خط دوم را شرح دهد.
- مانیتورینگ درمان فوق را بداند.
- مشکلات فرد مبتلا به HIV و درمان آنها را بداند.

هدف کلی جلسه هفتم: عفونت های مقاربتی

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های مقاربتی

- شناخت فارماکوتراپی عفونت های مقاربتی

در پایان دانشجو باید قادر باشد:

- انواع عفونت های مقاربتی را شرح دهد
- جرم های شایع عفونت های مقاربتی را بداند
- تفاوت انواع عفونت مقاربتی را شرح دهد

- درمانهای عفونت های مقاربتی را شرح دهد
- درمانهای پیشگیری عفونت های را بداند
- مانیتورینگ های درمان را بداند

هدف کلی جلسه هشتم: سل

هدف ویژه:

- آشنایی با علائم توبرکلوزیس
- فارماکوتراپی توبرکلوزیس

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دانشجو باید ریسک فاکتورهای مربوط به بیماری سل را بداند
- درمان بیماری سل فعال را فراگیرد
- پروفیلاکسی سل نهفته را فراگیرد
- مانیتورینگهای مورد نیاز هر درمان و عوارض داروها را فراگیرد
- تداخلات مهم رژیم ضد سل را شرح دهد
-

هدف کلی جلسه نهم: هپاتیت

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع هپاتیت
- فارماکوتراپی هپاتیت

در پایان دانشجو قادر باشد:

- انواع هپاتیت را نام ببرد.
- پاتوفیزیولوژی، اپیدمیولوژی و علائم بالینی هر یک را شرح دهد.
- تست های تشخیصی لازم را بداند.
- رژیم درمانی مناسب را بیان کند.

هدف کلی جلسه دهم: مننژیت

هدف ویژه:

- آشنایی با علائم مننژیت
- شناخت فارماکوتراپی مننژیت

در پایان دانشجو قادر باشد:

- فیزیوپاتولوژی مننژیت را توضیح دهد.
- ارگانسیم های دخیل در مننژیت را بداند.
- تست های تشخیصی رایج در تشخیص مننژیت را شرح دهد.
- رژیم های رایج تجربی در درمان مننژیت های باکتریال را توضیح دهد.
- درمان رایج انسفالیت هرپسی را فراگیرد.
- نقش درمانهای پروفیلاکتیک و واکسنها را بداند.
- مانتورینگ درمان را فراگیرد.

هدف کلی جلسه یازدهم: بیماری های انگلی شایع

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های انگلی
- فارماکو تراپی عفونت های انگلی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دانشجو بایستی انواع عفونت های انگلی را شرح دهد.
- علت شیوع بیشتر برخی از عفونت های انگلی را بیان کند.
- علائم فرد مبتلا به ژیا ردیا و امیباز را بیان کند.
- درمانهای رایج عفونت های انگلی را شرح دهد
- مانتورینگ های مورد نیاز درمان عفونت ها را شرح دهد

هدف کلی جلسه دوازدهم: عفونت های ادراری

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های ادراری
- شناخت فارماکو تراپی عفونت های ادراری

در پایان دانشجو باید قادر باشد:

- معیارهای تشخیص عفونت های ادراری را شرح دهد
- جرم های شایع عفونت های ادراری را بداند
- تفاوت انواع عفونت (عارضه دار و غیر عارضه دار) را شرح دهد
- تفاوت سیستمیت و پیلونفریت را شرح دهد
- درمانهای عفونت های دستگاه ادراری فوقانی و تحتانی را شرح دهد
- درمانهای پیشگیری عفونت های ادراری را بداند
- مانیتورینگ درمان فوق را بداند

هدف کلی جلسه سیزدهم: واژینیت

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های واژن
- شناخت فارماکو تراپی واژینیت

در پایان دانشجو باید قادر باشد:

- معیارهای تشخیص واژینیت را شرح دهد
- جرم های شایع عفونت های واژن را بداند
- تفاوت انواع عفونت (complicated و غیر ان) را شرح دهد
- درمانهای انواع واژینیت را شرح دهد
- درمانهای پیشگیری واژینیت را بداند
- مانیتورینگ های درمان را بداند

هدف کلی جلسه چهاردهم: عفونت های قارچی

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع عفونت های قارچی
- فارماکو تراپی عفونت های قارچی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- انواع تفاوت های اپیدمیولوژی و میزبان عفونت های قارچی را شرح دهد.
- موارد نیازمند به درمان پروفیلاکسی ضد قارچ را شرح دهد.
- درمانهای رایج عفونت های قارچی در بیماران بستری و سرپایی را شرح دهد.

- مانتورینگ های مورد نیاز درمان عفونت های قارچی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم: ویروسی شایع

هدف ویژه:

- آشنایی با بیماری های ویروسی شایع
- اصول تجویز آنتی وایرال ها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- دانشجو باید ریسک فاکتورهای مربوط به بیماری های ویروسی را بداند
- درمان بیماری های ویروسی را فراگیرد
- مانتورینگهای مورد نیاز هر درمان و عوارض داروها را فراگیرد
- عوارض مهم رژیم آنتی وایرال را شرح دهد

هدف کلی جلسه شانزدهم: عفونت های شایع دستگاه گوارش

هدف ویژه:

- آشنایی با بیماری های عفونی دستگاه گوارش
- فارماکوتراپی عفونت های گوارشی

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اپیدمی عفونت های شایع دستگاه گوارش را شرح دهد
- ریسک فاکتور عفونت های دستگاه گوارش را بداند
- در صورت بروز عفونت های دستگاه گوارش روش درمان را فراگیرد
- آموزش مورد نیاز به بیماران مبتلا را شرح دهد
- نقش آنتی بیوتیک در درمان و پیشگیری عفونت های دستگاه گوارش را شرح دهد
-

هدف کلی جلسه هفدهم: اختلالات تیروئیدی

هدف ویژه:

- آشنایی با بیماری های غدد تیروئید و پاراتیروئید

- فارماکو تراپی بیماری های غدد تیروئید

در پایان دانشجو قادر باشد:

- فیزیولوژی غده تیروئیدی را بداند
- انواع اختلالات تیروئیدی و تفاوت آنها را فرا گیرد
- علایم کم کاری و پرکاری غده تیروئید را بداند
- نحوه شروع لو تیروکسین در کم کاری تیروئیدی در گروه های مختلف درمانی (افراد بالغ، سالمندان، بارداری، بیماری های قلبی) را شرح دهد
- تداخلات رایج هورمونهای تیروئیدی را شرح دهد
- درمانهای رایج پرکاری تیروئیدی را بداند
- عوارض شایع داروهای مورد استفاده در پرکاری تیروئیدی شرح دهد
- داروهای مسبب پرکاری تیروئیدی (آمیودارون، لیتیم، اینترفرون، ید) را با نحوه درمان بداند

هدف کلی جلسه هجدهم تا بیستم: دیابت و سندروم متابولیک

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع دیابت
- فارماکو تراپی دیابت

در پایان دانشجو قادر باشد

- اپیدمی دیابت را بداند
- ریسک فاکتور های دیابت را شرح دهد
- تفاوت دیابت نوع یک و دو را فرا گیرد
- معیارهای تشخیصی دیابت را براساس گایدلاین ADA و AACE فرا گیرد
- الگوریتم های درمان و کنترل قند خون را براساس گایدلاین های موجود فرا گیرد
- تفاوت گایدلاین های ADA و AACE را بداند
- داروهای خوراکی کنترل کننده قند خون را با نحوه مانیتورینگ و عوارض فرا گیرد
- انواع انسولین و الگوریتم شروع انسولین های مختلف را فرا گیرد
- درمانهای نوروپاتی دیابتی، کنترل فشار خون و پروتیین اوری در بیماران دیابتی را فرا گیرد
- سندروم متابولیک را فرا گیرد.

- درمان چاقی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه بیست و یک و بیست و دوم: اختلالات هیپوفیز-آدرنال

هدف ویژه:

- آشنایی با انواع اختلالات هیپوفیز-آدرنال
- فارماکوتراپی هیپوفیز-آدرنال

در پایان دانشجو قادر باشد

- فیزیولوژی غدد آدرنال و هیپوفیز را فرا گیرد
- علایم نارسایی آدرنال را فرا گیرد
- درمانهای روتین مورد استفاده در نارسایی آدرنال را فرا گیرد
- تظاهرات بالینی کوشینگ را فرا گیرد
- درمانهای دارویی و غیر دارویی کوشینگ را فرا گیرد
- اختلالات مربوط به کم کاری هیپوفیز را بدانند
- تظاهرات کاهش ترشح هورمون رشد را بدانند
- نحوه درمان کمبود هورمون رشد و مانیتورینگ های آن را توضیح دهد
- علایم اکرومگالی و درمان آنرا فرا گیرد
- تظاهرات هیپر پرولاکتینمی و درمان های رایج آن را فرا گیرد
-

هدف کلی جلسه بیست و سوم: آسم

هدف ویژه:

- آشنایی با پاتوفیزیولوژی آسم
- آشنایی با علائم بیمار مبتلا به آسم
- درمان آسم حاد و مزمن

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اپیدمیولوژی و پاتوژنز اسم را بیان کند
- علائم و نشانه های بیمار مبتلا به اسم را شرح دهد.
- انواع اسم را طبقه بندی کند.
- درمان حملات حاد اسم را بیان کند.
- انواع درمان ها جهت پیشگیری از حملات اسم را توضیح دهد.
- توصیه های لازم در خصوص نحوه مصرف داروها در بیمار اسماتیک را شرح دهد.
- تست اسپرومتری و تفسیر آن را بداند.

هدف کلی جلسه بیست و چهارم: COPD

هدف ویژه:

- آشنایی با پاتوفیزیولوژی COPD
- آشنایی با علائم بیمار مبتلا به COPD
- درمان COPD

در پایان دانشجو باید قادر باشد:

- اپیدمیولوژی و پاتوژنز COPD را بیان کند.
- علائم و نشانه های COPD را شناسایی کند.
- اهداف درمانی فرد مبتلا به COPD را بیان کند.
- رژیم های درمانی مناسب افراد COPD را شرح دهد.
- اثربخشی و ایمنی رژیم های درمانی در COPD را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه بیست و پنجم: رینیت

هدف ویژه:

- آشنایی با رینیت
- فارماکوتراپی رینیت

در پایان دانشجو قادر باشد

- پاتوژنز و علائم رینیت
- درمان مناسب

- اپیدمیولوژی و پاتوزنز رینیت را بیان کند.
- علائم و نشانه های رینیت را شناسایی کند.
- اهداف درمانی فرد مبتلا به رینیت را بیان کند.
- رژیم های درمانی مناسب افراد رینیت را شرح دهد.
- اثربخشی و ایمنی رژیم های درمانی در رینیت را توضیح دهد.

منابع:

- Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach, 12th edition (2022)
- Pharmacotherapy Principles and Practice, Sixth Edition (2022)
- Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs, 12th edition (2023)
- Conn's Current Therapy (2019)
- Clinical Pharmacy and Therapeutics (2018)
- دستنامه جامع درمان شناسی ایران ویرایش سوم دکتر غلامی و دکتر مجتهدزاده

روش تدریس: حضوری- مجازی

وسایل آموزشی: پاورپوینت، فیلم های آموزشی، Case های بالینی

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	کتبی	۵۰٪		
آزمون پایان ترم	کتبی	۵۰٪	۱۴۰۳/۱۰/۲۳	۱۰:۳۰
کوئیز	کتبی	نمره ارفاقی	متعاقبا اعلام می گردد.	

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- در صورت بارگزاری تکالیف مجازی، موارد خواسته شده به موقع تحویل داده شود.
- مشارکت در بحث های کلاسی

• در صورت مراجعه بستگان دانشجو جهت دریافت نمره از دانشجوی مربوطه نمره کسر می گردد.

جدول زمانبندی درس دارودرمان ۲

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	یکشنبه ۰۳/۶/۲۵	کلیات انتی بیوتیک	دکتر شهبازی
۲	سه شنبه ۰۳/۶/۲۷	عفونت های تنفسی فوقانی	دکتر شهبازی
۳	یکشنبه ۰۳/۷/۱	عفونت های تنفسی تحتانی	دکتر شهبازی
۴	سه شنبه ۰۳/۷/۳	تب مالت	دکتر شهبازی
۵	یکشنبه ۰۳/۷/۸	عفونت پوست و بافت نرم	دکتر شهبازی
۶	سه شنبه ۰۳/۷/۱۰	HIV	دکتر شهبازی
۷	یکشنبه ۰۳/۷/۱۵	عفونت های مقاربتی	دکتر شهبازی
۸	سه شنبه ۰۳/۷/۱۷	عفونت مایکوباکتریوم توبرکلوزیس (سل)	دکتر مقدم نیا
۹	یکشنبه ۰۳/۷/۲۲	هیپاتیت های ویروسی	دکتر شجاعی-دکتر شهبازی
۱۰	سه شنبه ۰۳/۷/۲۴	مننژیت	دکتر مقدم نیا
۱۱	یکشنبه ۰۳/۷/۲۹	بیماری های انگلی شایع	دکتر شجاعی
۱۲	سه شنبه ۰۳/۸/۱	عفونت های ادراری	دکتر مقدم نیا
۱۳	یکشنبه ۰۳/۸/۶	واژینیت ها	دکتر مقدم نیا
۱۴	سه شنبه ۰۳/۸/۸	بیماری های قارچی	دکتر شجاعی
۱۵	یکشنبه ۰۳/۸/۱۳	بیماری ویروسی شایع	دکتر شجاعی
۱۶	سه شنبه ۰۳/۸/۱۵	عفونت های دستگاه گوارشی	دکتر شجاعی
۱۷	یکشنبه ۰۳/۸/۲۰	اختلالات تیروئید	دکتر مقدم نیا
۱۸	سه شنبه ۰۳/۸/۲۲	دیابت ۱	دکتر مقدم نیا
۱۹	یکشنبه ۰۳/۸/۲۷	دیابت ۲	دکتر مقدم نیا
۲۰	سه شنبه ۰۳/۸/۲۹	دیابت و سندروم متابولیک	دکتر شجاعی
۲۱	یکشنبه ۰۳/۹/۴	هیپوفیز-آدرنال ۱	دکتر شجاعی
۲۲	سه شنبه ۰۳/۹/۶	هیپوفیز-آدرنال-۲	دکتر شجاعی
۲۳	یکشنبه ۰۳/۹/۱۱	آسم	دکتر قنبرویسی
۲۴	سه شنبه ۰۳/۹/۱۳	COPD	دکتر شهبازی
۲۵	یکشنبه ۰۳/۹/۱۸	رینیت الرژیک	دکتر شجاعی
۲۶	سه شنبه ۰۳/۹/۲۰	جبرانی	--

جدول بلوپرینت آزمون: دارودرمان ۲ نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴ دانشکده: داروسازی							
گروه آموزشی: داروسازی بالینی							
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
۱	کلیات انتی بیوتیک ها	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۲	عفونت های دستگاه تنفسی فوقانی	۲	٪۴	۳	۲	۱	۰
۳	عفونت های دستگاه تنفسی تحتانی	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۴	تب مالت	۲	٪۴	۳	۲	۱	۰
۵	عفونت های پوست و بافت نرم	۲	٪۴	۳	۱	۲	۰
۶	HIV	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۷	عفونت های مقاربتی	۲	٪۴	۳	۲-۱	۰	۲-۱
۸	توبرکلوزیس	۲	٪۴	۳	۲-۱	۰	۲-۱
۹	هپاتیت	۲	٪۴	۳	۲	۰	۱
۱۰	مننژیت	۲	٪۴	۳	۲-۱	۰	۲-۱
۱۱	عفونت های انگلی	۲	٪۴	۳	۲-۱	۰	۲-۱
۱۲	عفونت های ادراری	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۳	واژینیت	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۴	عفونت های قارچی	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۵	عفونت های ویروسی	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۶	عفونت های گوارشی	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۷	اختلالات تیروئیدی	۲	٪۴	۳	۳	۰	۰
۱۸	دیابت	۴	٪۸	۶-۵	۳	۲-۱	۲-۱
۱۹	سندروم متابولیک	۲	٪۴	۳	۱	۱	۱
۲۰	هیپوفیز- آدرنال	۴	٪۸	۶-۵	۳	۲-۱	۲-۱
۲۱	آسم	۲	٪۴	۳	۱	۱	۱
۲۲	COPD	۲	٪۴	۳	۱	۱	۱
۲۳	رینیت	۲	٪۴	۳	۲	۰	۱